

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
főldszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A közigazgatási bizottság ülése.

A város közigazgatási bizottsága f. hónap 5-én tartott ülésében Tüdős Kálmán dr. bejelentette, hogy a tüdővész veszedelmesen pusztít városunkban. Fejér Ferencz dr. a piaci drágaságot tette szóvá, melylyel kapcsolatban Balkányi Miklós dr. a vásárcsarnoki intézmény behozatalát sürgette. Az ülés lefolyásáról a következőkben számolunk be.

Az ülésen *Weszprémy Zoltán* főispán elnökölt. A szakelőadók jelentéseiket a következőkben mutatták be:

A pénzügyigazgató szerint egyenes adóban befolyt 72,391 kor., hadmentességi díjban 1158 kor., bélyeg jövedékben 196,340 kor., jogilletékben 39,495 kor., díjjövedékben 2276 kor., dohányjövedékben 151,456 kor., határvám jövedékben 15,217 kor., fogyasztási és italadóban 25,836 kor.

A kir. *tanfelügyelő* jelentése szerint az elmúlt hóban a kultuszminiszter vendéglői tanonciskola részére 700 kor. állami segélyt utalványozott és a gazdasági, valamint a tanyai elemi iskolák tanulmányozására rendelkezési jog nélkül Botor József egyetemi magántanárt küldte ki.

A *főorvosi* jelentés szerint a piacvizsgálatokat rendszeresen megtartották és több esetben büntették a tapasztalt visszaéléseket. A közbiztonság a mellékutcaikon kifogásolható. A szülöttek száma fiú 143, nő 128. Meghalt 95 férfi és 92 nő. Törvénytelen szülött volt 37; házasságot kötött 36 pár és pedig 17 reform. 12 vegyes, 4 izraelita és 3 róm. katolikus.

A *polgármesteri* jelentés szerint a rendőrség letartóztatott 2 egyént lopásért, kihágásért 218 egyént. A városról eltoloncoltak 33 egyént, kiutasított 37 embert. Iparengedélyt 28 esetben adtak ki, melyért 280 korona folyt be. A katonai létszám: közöshadseregbeli 1294 ember és 518 ló, honvédségnél 1401 ember és 242 ló. Beszállásoltak 1 tábornokot, 2 törzs-és 7 főtitket és a salétrom-, valamint a nyulasi barakban 805 embert. A polgármester jelentése szerint a vízvezetési kutak összekötő csatornái elkészültek, a víz bőséges.

Debreczen sz. kir. város nyomdavalalatának 1908. évi zárószámadása.

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata most terjesztette be a városi Tanácshoz az 1908 üzleti évről szóló jelentést a következőkben:

Tekintetes városi Tanács! Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatának az 1908. évi negyedik zárószámadását és évi jelentésünket tisztelettel következőkben terjesztjük elő:

Az 1908. év mérlege méltó folytatása az előbbi években beterjesztett mérlegeknek; úgy forgalom, mint nyereség tekintetében tulszárnyalja azokat.

A tiszta nyereségből 1908 december 31-én 16,000 koronát fizettünk be a házipénztárba.

A megüresedett üzletvezetői állás Keresztessy István h. üzletvezetővel, a könyvelői állás pedig Budaházy Dezső számvevő gyakornokkal töltött be.

Frics József nyugalmazott üzletvezető, aki 1859-től 1899-ig önzetlen munkával, nagy szaktudással vezette a városi nyomdát 1908 szeptember hó 13-án, hosszas betegség után meghalt. A felügyelőbizottság Frics József koporsójára koszorut helyezett s érdemeit jegyzőkönyvében megörökítette.

Üzemképességünk fokozására és a nyomtatványok szebb kiállítása szempontjából egy Wörner-féle kétpályás, fogaskerek hatású, görgőjárata, négy felrakó hengerű, illusztráció és autotypia nyomásra alkalmas gépet, gépeink hajtására az eddigi légszieszmotor helyett 7 drb. villanymotort és az üzlethelyiségek fűtésére négy nagy légszieszkályhát szereztünk be.

A felügyelőbizottság 1908. évben 24 ülést tartott s azonkívül a felügyelőbizottság tagjai az ellenőrzés és felügyelet gyakorlása végett soronkén megjelentek a nyomda helyiségében s személyesen győződtek meg a vállalat helyes vezetéséről és működéséről.

Az 1908. év folyamán Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatának ügymenete, üzletmenete és forgalma kifogástalan volt. A forgalom emelkedését, a megrendelő közönség bizalmát, az üzletvezetés helyességét s a vállalat életrevalóságát az alábbi adatok igazolják:

1905-ben 2419 megrendelésre készült	118,399 K 35 f
1906-ban 2707	138,017 K 34 f
1907-ben 3147	186,281 K 24 f
1908-ban 3175	189,735 K 27 f

értékű nyomtatvány, tehát úgy a megrendelők száma, mint az elkészített munkák értéke évről-évre megfelelő arányban emelkedik. A könyvnyomda-vállalat fokozatos fejlődése, forgalmának emelkedése mindaddig várható, amíg a vállalat termékeivel kiállítás, olcsóság és gyorsaság tekintetében nemcsak a vidéki, hanem a fővárosi nyomdákkal is fel tudja venni a versenyt.

A 189,735 K 27 f üzleti forgalom még nagyobb lenne abban az esetben, ha több megrendelő a nyomtatványok elkészítéséhez szükséges papírost nem maga adná. A 189,735 K 27 f üzleti forgalomból magánosok részére készült 149,297 K 81 f értékű nyomtatvány. Debreczen sz. kir. város részére pedig 36,026 K 90 f értékű nyomtatvány. Ezenkívül részben közgyűlési, részben tanácsi határozatok alapján készült 4410 K 56 f értékű ingyenes nyomtatvány.

Az 1908. évi december hó 31-ik napján megjelent leltározásnál a felügyelő-bizottság részéről Dávidházy Kálmán, ifj. Schwarz Vilmos, a városi Tanács, illetve a számvevőség részéről Roncsik Lajos főszámvevő vett részt.

Az évi mérleg 49,031 K 80 f tiszta nyereséget mutat, amely nyereség az 1907. évi 45,000 K tiszta nyereségnél 4031 K 80 fillérrel több.

A 49,031 K 80 f tiszta nyereség felosztására szabályrendeletünk 7., 11., 12., és 14. §-ában foglalt rendelkezései alapján a következő javaslatot tesszük:

Veszteségi tartalékalapra fordítandó 2%	1,000.—
Jutaléokra fordítandó 20%	9,600.—
Kétes követelések tartalékalapjához csatolandó	2,931.80
Rendkívüli tartalékalaphoz csatolandó	3,500.—
Rendes tartalékalaphoz csatolandó ...	16,000.—
Házipénztárba beszolgáltatandó	16,000.—
Összesen	49,031.80

A kétes-követelések tartalékalapja ekként 8000 K-ra, veszteségi tartalékalap 1000 K-ra, a rendkívüli tartalékalap 7500 K-ra, a szabályrendelet 20. §-ának rendelkezéséhez képest a nyomda fejlesztése céljából létesítendő rendes tartalékalap pedig 96,000 K-ra növekedett.

Tisztelettel kérjük a tekintetes városi Tanácsot, hogy zárószámadásunkat és évi jelentésünket tudomásul venni, helyben hagyni s azt a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé terjeszteni méltóztassék.

Kelt Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata felügyelő-bizottságának 1909. évi január hó 5-ik napján tartott üléséből.

Vecsey Imre, bizottsági elnök. Oláh Károly, biz. alelnök. dr. Dóczy Emil, ügyész. Felügyelő-bizottsági tagok: Szávay Gyula, ifj. Schwarz Vilmos, Dávidházy Kálmán. — Keresztessy István, üzletvezető. Budaházy Dezső, könyvvezető.

A vetés.

A földmívelési miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések szerint április második felében az időjárás kedvezőtlen, jóformán állandóan hűvös és szeles volt és csak az utóbbi napokban, május első napjaira átmenőleg javult annyira, hogy a mezőgazdaság és a vetés állapota miatt fokozódó aggodalmak egyelőre megszűntek. Az április végével szörvályosan bekövetkezett esőzés május első napjaiban országossá vált és bár még távolról sem volt elegendő a csapadék, amely csak ritka helyen emelkedett 10 milliméteren felül, mégis egyelőre biztosítani látszik a vetés további sorsát. A kedvezőtlen tavaszi időjárás állandó panaszra adott okot, az őszi nem hogy megerősödött volna, hanem sok helyütt megritkult, sőt ki is pusztult, úgy hogy az idén ismét elég sok a kiszántás, főleg repceből árpából és búzából, sőt néhol a rozsból is. Némely helyütt igyekeztek ugyan a gazdák az őszi búzát tavaszi járóbuzával, a rozst tavaszi rozssal pótolni, mindamellett a fő-kenyérmag területe különösen kiszántások következtében az ország nyugati keleti és tiszamenti, sőt itt-ott a délvidéki részeken is jelentékeny mértékben kisebbedett.

A vetés állapotának részletezése a következő:

Buza. A Duna balpartján az őszi buza nagyjából elmaradt fejlődésében, ritka és foltos, néhol oly silány volt, hogy kiszántották és szokatlan mértékben tavaszi járó búzával pótolták. A tavaszi buza általában kielégítő. A Duna jobbpartján a korai kielégítőbb a későbbben vetettnél, amely utóbbi rosszul bokrosodott. Itt is több helyen kiszántás volt. A Duna-Tisza közén egyedül Bács megyében áll kielégítően és jól, másutt a kedvezőtlen tél és az ezt követő szeles időjárás következtében legfőképpen még csak gyengének minősíthető, különösen a Tisza vidékén sokat kiszántottak belőle. Az esőre általában remélhető a javulás. A Tisza jobbpartján többnyire gyenge és csak néhol közepes, nagyon sok foltos vetés is látható. Itt is elég sok a kiszántás. A Tisza balpartján a korai buza itt-ott már szárba megy, bár még nem bokrosodott; a későn vetett buza általában gyenge. Az eső után javulását általában remélik. A Tisza Maros közén is sok a gyenge vetés, bár április hónap első felében még normális állapot mutatkozott. A Királyhágóntuli részeken, bár a tavasz kezdetén eléggé biztatónak mutatkozott, szintén volt kiszántás; meglehetősen sok a ritka és egyenetlen buza, bokrosodása nem kielégítő.

Ross. A Duna balpartján a búzánál jobban áll, bár e miatt is elég sok panaszt hallani. Itt-ott ebből is kiszántottak. A Duna jobbpartján eléggé jól, sőt jobban áll, mint a buza; néhol azonban ez sem bokrosodott megfelelőleg. A Duna Tisza közén valamivel jobb mint a buza, de általában ez sem kielégítő. A Tisza jobbpartján gyenge és csak egyes helyeken kielégítő. Többnyire ritka és foltos az őszi rozs is. A Tisza balpartján sem különb az állapot, bár a búzánál valamivel tűrhetőbb. A Tisza-Maros szögén nagyjából kielégítő és kalászat hányja. A Királyhágóntuli vármegyékben a búzánál valamennyivel kielégítőbb fejlődésű, mindazáltal elég sok az olyan vetés is, amely gyenge és ritka. Néhol kiszántották, olyan silány volt.

Árpa. A Duna bal- és jobbpartján az őszi búzából sok kipusztult, a tavaszi egyenletesen és eléggé sűrűn kelt. A Duna-Tisza közén az őszi gyöngye, ellenben a tavaszi jól áll, sűrűn kelt, csakhogy az is megsárgult. A Tisza jobbpartján tűrhetően és részben jól áll. A Tisza balpartján nagyjából kielégítő, itt-ott az éjjeli hideg és hűvös szél ártalmára volt. A Tisza-Maros szögén az őszi árpa többnyire gyöngye és foltos, sok kipusztult belőle. Ezzel szemben a tavaszi árpa kielégítően áll. A Királyhágóntuli vármegyékben is kielégítően fejlődött.

Zab. A Duna balpartján általában jól és egyenletesen kelt. Néhol és különösen a hegyvidékeken csak most vetik, — a kiszántott őszi zabbal is pótolják. A Duna jobbpartján a korai jól kelt, ellenben a késői itt-ott gyöngébb. A Duna-Tisza közén nagyjából jól kelt, de esőt kíván. A Tisza jobb- és balpartján kielégítően kelt, mindazáltal a szárazságot és szeles időjárást máris megsínylette. A Tisza-Maros szögén jól kelt és kielégítően áll. A Királyhágóntuli vármegyékben néhol még vetik. A korai jól kelt és kielégítően fejlődik.

Repce. A Duna balpartján nagyjára kifagyott, vagy oly rosszul telet, hogy kiszántották, a megmaradt csekély terület elfoglaló repce is gyöngé. A Duna jobbpartján nagyon sok kipusztult a tél folyamán. A Duna-Tisza-közén néhol már virágozik, csak hogy kevés maradt meg a vetésekből. A Tisza jobbpartján kevés a repce, ez is rosszul áll, mert foltos és fejletlen. A Tisza balpartján a téli fagy miatt megritkult, nagyobb részét kiszántották. Itt-ott türethető. A Tisza-Maros-szögén is jóval kevesebb repce maradt, az is gyöngén áll. A Királyhágóntuli vármegyékben gyöngé közepes.

Tengeri. Az ország sik- és dombvidékein a tengeri vetésével nagyobb részben már elkészültek, a hegyi részeken most folyik a vetés. A korábban vetett tengeri szépen kel már és minthogy most esőt kapott, jó fejlődésében bizni lehet.

Burgonya. A hegyvidékeken még ültetik, másutt már elültették jól elkészített talajba. A korai már kél, de még esőt és főleg meleg időt kíván.

45,588—1909. V. c. B. M. számú körrendelet.

Miniszteri rendeletek.

A kivándorló északnyugoti európai kikötők felé irányítása.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Tudomás, mihez tartás és az alája rendelt hatóságokkal hason célból leendő közlés végett értesitem a törvényhatóságot, hogy az 1909. évi 14,995. számú körrendelet hatályon kívül helyezésével a Cunard Stem Shyp Co. Ltd. liverpooli hajóstársaságnak újból megengedtem, hogy a Fiuméből el nem szállítható kivándorlókat az 1904. évi november hó 21-én 113,678. sz. a. kelt itteni körrendelet értelmében a Hamburg-Amerikai-Linie hajótársaság részére is irányíthassa.

Budapest, 1909. évi április hó 17-én.

Andrássy s. k.

Hirek.

— Lesz-e villamos vasut? A héten tárgyalások folytak a város és a helyi vasut igazgatósága között a helyivasutnak villamosra való átalakítása ügyében. A tárgyalások eredményéről még ez alkalommal nem nyilatkozunk, annyit azonban ma is örömmel jelenthetünk, hogy a tárgyalások kedvező eredményre fognak vezetni.

— A vármegyei székház ügyében nagy értekezlet volt a napokban, amely azonban eredményre nem vezetett, amennyiben Debreczen sz. kir. város a korlátozási jogról nem hajlandó lemondani. A városnak igaza van és ha nem lesz így székház, ez a megye merevségének következménye.

— Lejárt pályázatok. Május 1-én járt le azon pályázati határidő, melyen belül a városnál szervezett új állásra, illetve a megüresedett hivatalokra pályázni lehetett. A fentemlített határnapig a következők pályáztak:

A vízfelügyelői állásra:

Molnár Aladár	Budapest.
ifj. Török Gábor	Debreczen.
Kovács István	Budapest.
H. Nagy István	Debreczen.
Magyar Loránt	Budapest.
Barabás Géza	Budapest.
Haty Kálmán	Debreczen.

Edvi Illés István	Budapest.
Emmert Géza	Pancsova.
Bilecz József	Perlasz.
Totisser Ármin	Budapest.
Trocsányi László	Pozsony.
Biró Sándor	Kolozsvár.
Lukács Jenő	Miskolcz.
Miricz Ferenc	Kolozsvár.
Pusch Konrád	Budapest.
Slovak Jenő	Zsolna.

As erdési állásra: László János m. kir. erdőmérnökjelölt, Nagyenyed. Früstök László erdész, Munkács.

Számtiszi állásra: Szücs Gusztáv, Mathé Miklós, Kovács Ferenc, Veres Sándor, Kránitz Károly és Papp István.

Adókövetői állásra: Szerető István, Papp István, Kránitz József, Kovács Ferenc, Kovács László, Nagy Gyula, Károlyi Ferenc, Kovács Dezső, ifj. Pál Péter, Kovács Gábor, Tóth Imre és Radetzky Albert.

As esetleg megüresedő irnoki állásra: Szerető István, ifj. Széll István, Papp István, Kovács Gábor, Pál Péter, Kovács Dezső, Kovács László, Radetzky Albert, Tóth Imre, Kiss Kálmán, Boros Ferenc, Bruckner Imre.

— Gonoksági ülés. A debreczeni tanyai állami elemi népiskola gondnoksága f. hó 10-én délután 3 órakor, a városház könyvtár szobájában ülést tart.

— Csikóvásárlás. A méntelep előtt a cs. kir. katonai bizottság hároméves csikókat vásárol debreczeni tenyésztőktől, amely vásárlásra ez uton is felhívja gazdáink figyelmét.

Szerkesztői üzenetek.

R. D. A kért kimutatást a városunk levéltárában őrzött nemes levelekről postára tettem.

F. Szatmár. Szeretnék már valamelyes hirt hallani a Szamos mellől.

Gazda helyben. A szabályrendelet még nem érkezett vissza a minisztériumból.

1495.

1909.

Versenyárgyalási hirdetés.

Az alulírott m. kir. dohánygyári igazgatóság az üzemében 1909. évi szeptember hó 1-től 1910. évi augusztus hó 31-ig terjedő egy, esetleg 1909. évi szeptember hó 1-től 1912. évi augusztus hó 31-ig terjedő három évi időtartam alatt szükség-lendő, évenként mintegy 4400 darab belföldi származású puhafadeszka és 4000 darab puhafaléc szállítására nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdet.

A puhafadeszkek és lécek mennyisége, mérete és minőségének közelebbi ismertetése a „Részletes feltételek“-ben foglaltatik.

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és szabályszerűen kiállított ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt deszkákra és lécekre“ címmel legkésőbb 1909. évi június hó 15-én d. e. 11 óráig alulírott igazgatósághoz közvetlenül, vagy posta útján nyújtandók be, amikor a nyilvános versenyárgyalás meg fog tartatni.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A bánatpénz az egy évi szállítási összérték öt százaléka készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással valamely m. kir. adóhivatalnál, vagy a m. kir. állampénztárnál legkésőbb a versenytárgyalást megelőző napig leteendő és az erről szóló nyugta a zárt ajánlat-hoz csatolandó.

Egyéb tudnivalók az ezen hirdetés kiegészítő részét képező „Részletes feltételek”-ben és az „Általános szerződési feltételek”-ben foglaltaknak, amelyek az ajánlat mintájával és a kötetendő szerződés tervezetével együtt az alulírott igazgató-ságnál díjtalanul rendelkezésre állanak.

Az ajánlattevő ajánlatában kijelenteni köteles, hogy a „Részletes feltételek”-ben, az „Általános szerződési feltételek”-ben, nemkülönben a szerződéstervezetben foglaltakat ismeri és magát azoknak aláveti.

Az ezen hirdetményben kitett feltételektől eltérő, valamint azon szállítók ajánlatai, kiket a kormány, vagy az illető miniszter a közszállítások elnyerésétől közérdek szempontjából kivonandóknak nyilvánított, vagy oly szállítók ajánlatai, kik a legközelebbi elmúlt 3 év alatt teljesített szállítások alkalmával megbízhatatlanoknak mutatkoztak, továbbá az elkészen beérkezett, vagy távirati uton tett ajánlatok, vagy oly ajánlatok, melyekhez a letett bánatpénzről szóló nyugta csatolva nem lett, — figyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1909. évi május hó 6-án.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEI-NEK GYÜJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára

2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

!! Most jelent meg!!

„Ős Debreczen”

Elbeszélések Debreczen multjából.

Irta: **KONCZ ÁKOS.**

•••

Ára díszes kiállításban 3 kor.

Kapható a szerzőnél (Városház, földszint 7. számú szoba vagy lapunk kiadó-hivatalában, a városi nyomdavállalatnál. o

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS » **KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.** (VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állítatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betüéreből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknek, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.